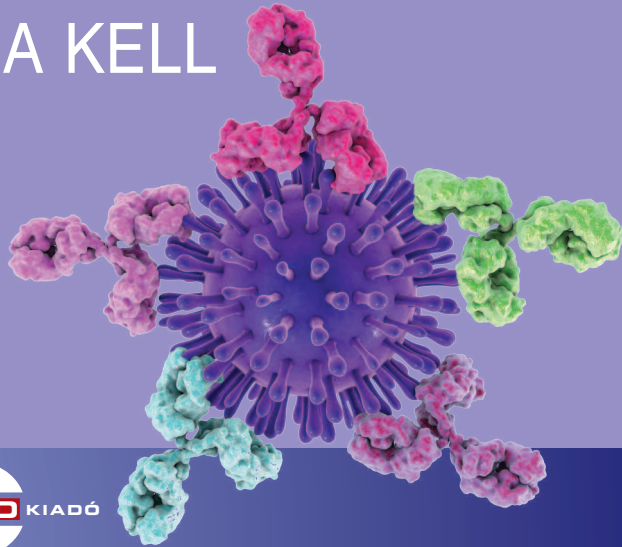

SpringMed Kiadó
AZ ORVOS VÁLASZOL® SOROZAT

Dr. Szűcs Gabriella
Dr. Szekanecz Zoltán

AMIT AZ AUTOIMMUN
REUMATOLÓGIAI
BETEGSÉGEKRŐL
MINDEN BETEGNEK
TUDNIA KELL

SPRINGMED KIADÓ

© Prof. Dr. Szűcs Gabriella, Prof. Dr. Szekanecz Zoltán, 2023
© SpringMed Kiadó Kft, 2023

Dr. Szűcs Gabriella – Dr. Szekanecz Zoltán
AMIT AZ AUTOIMMUN REUMATOLÓGIAI BETEGSÉGEKRŐL
MINDEN BETEGNEK TUDNIA KELL
SpringMed Kiadó AZ ORVOS VÁLASZOL® sorozat

ISBN 978-615-6337-69-6
ISBN [PDF] 978-615-6337-70
ISSN 2732-0952

Minden kiadói jog fenntartva. A mű egészének vagy részleteinek nyomtatott vagy digitális formában történő sokszorosítása, másolása, online megjelentetése kizárólag a kiadó előzetes írásos engedélyével lehetséges.

A könyv megjelenését támogatta:

nka
Nemzeti Kulturális Alap

SpringMed Kiadó Kft.
Postacím: 1519 Budapest, Pf. 314.
www.springmed.hu
Szerkesztő: Dr. Böszörményi Nagy Klára
Nyelvi lektor: Parti Gábor
Tipográfia és borítóterv: Németh János
Terjesztés: Végh Rita

Tartalom

Előszó.....	5
Kérdések jegyzéke.....	7
I. fejezet	
Általános tudnivalók az autoimmun reumatológiai betegségekről	13
II. fejezet	
Nem differenciált autoimmun betegségek (NDC)	27
III. fejezet	
Szisztémás lupusz eritematózus (SLE)	37
IV. fejezet	
Antifoszfolipid szindróma	57
V. fejezet	
Szisztémás szklerózis (szkleroderma)	65
VI. fejezet	
Kevert kötőszöveti betegség (MCTD) és átfedő szindrómák	79
VII. fejezet	
Idiopátiás inflammatorikus miopátiák	85

VIII. fejezet	
Sjögren-szindróma	95
IX. fejezet	
Szisztémás vaszkulitiszek	105
X. fejezet	
Hasznos tudnivalók	115
Orvosi kifejezések magyarázó szótára	121
A SpringMed Kiadó könyvajánlója	123

Előszó

A népbetegségekkel (magas vérnyomás, cukorbetegség, csontritkulás, artrózis) ellentétben az autoimmun betegségek nem túlzottan gyakoriak. Ennek ellenére hazánkban is több ezer autoimmun beteg van, akikben az immunrendszer kóros működése miatt számos belső szervben autoimmun gyulladás alakul ki, amely – megfelelő kezelés, gondozás hiányában –tönkreteheti ezeket a szerveket, szöveteket. Nyilvánvaló, hogyha ez például a vesét, tüdőt vagy a szívet érinti, akár súlyos, sőt halálos állapot is kialakulhat.

Mivel az említett népbetegségekkel ellentétben az autoimmun kórképekről a társadalom és maguk a betegek is jóval kevesebbet hallanak, tudnak, véleményünk szerint a lakosságot – csakúgy mint az ezen betegségekben szenvedőket – informálnunk kell erről a sokszor igen változatos klinikai képet mutató és viszonylag nehezen kezelhető betegségcsoportról. A modern tudomány évről évre újdonságokat mutat fel a betegségfelismerés és a -kezelés terén is.

A hatékony gyógyító munka a kölcsönös bizalmon is alapul. A kezelőorvosnak általában mindenről informálnia kell a betegeket, de sokszor nincs elegendő idő

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

arra, hogy az orvos a beteg minden kérdésére válaszolni tudjon. Ezért számos, az egyes autoimmun reumatológiai betegségekkel kapcsolatos olyan kérdést gyűjtötünk csokorba, melyek a betegek és hozzátartozóik, de az érdeklődő egészséges olvasók számára is érdeklődésre tarthatnak számot. Szó lesz az egyes kórképek alapvető jellemzőiről, a klinikai tünetekről, a felismerés lehetőségeiről és a kezelési módszerekről.

A SpringMed Kiadó gondozásában megjelenő „Az orvos válaszol” sorozat ebben kíván segítséget nyújtani mind a betegek, mind a kezelőorvosok számára. Emellett könyvünket szívből ajánljuk minden, a téma iránt érdeklődő olvasónak.

A Szerzők

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

Kérdések jegyzéke

I. ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK AZ AUTOIMMUN REUMATOLÓGIAI BETEGSÉGEKRŐL

1. Mit jelent az „autoimmun betegség”? 15
2. Mit tudunk az autoimmun betegségek kialakulásáról? 15
3. Örökölhetők-e az autoimmun betegségek? 16
4. Milyen megjelenési formái vannak az autoimmun betegségeknek? 16
5. Hogyan ismerhetők fel az autoimmun kórképek? 17
6. Milyen kezeléseket alkalmazunk szisztémás autoimmun betegségekben? 19
7. Milyen mellékhatásai lehetnek a szteroidterápiának? 20
8. Vannak-e újabb eljárások, amivel ezeket a betegségeket kezelni lehet? 21
9. Mi a helyzet a fizioterápiával, mozgásterápiával? 23
10. Segíthetnek-e az életmódbeli változtatások? 23
11. Forduljak-e természetgyógyászhoz is? 24
12. Vannak-e lehetőségei az autoimmun betegségek megelőzésének? 25

II. NEM DIFFERENCIÁLT AUTOIMMUN BETEGSÉG (NDC)

13. Mikor beszélünk „nem differenciált autoimmun betegség”-ről? 29
14. Az NDC tehát azt jelenti, hogy az orvos nem tudja, mi bajom van? 30
15. Hogyan alakul ki tehát az NDC? 30
16. Milyen tünetekkel jelentkezik az NDC? 31

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

- 17. Milyen vizsgálatok segíthetik még az NDC diagnózisának felállítását? 32
- 18. Mi lehet a kimenetele az NDC-betegségnek? 32
- 19. Kell-e kezelni az NDC-t? 33
- 20. Milyen feladatokkal jár az NDC-s beteg gondozása? 34

III. SZISZTÉMÁS LUPUSZ ERITEMATÓZUSZ (SLE)

- 21. Mi az SLE? 39
- 22. Milyen gyakran, kinél és mikor alakul ki a betegség? 39
- 23. Miért és hogyan alakul ki az SLE? 40
- 24. Mennyire súlyos betegség az SLE? 41
- 25. Befolyásolja-e a gyermekvállalást és hogyan alakul a betegség a terhesség alatt? 42
- 26. Befolyásolja-e a betegség a munkaképességet? 43
- 27. Hajlamosabb-e az SLE-s beteg a fertőzésekre, kaphat-e fertőzések elleni védőoltást? 44
- 28. Hogyan szokott kezdődni, melyek az első tünetek? 44
- 29. Milyen bőrtünetek és nyálkahártyatünetek jellemzőek SLE-ben? 45
- 30. Milyen mozgásszervi panaszok jelentkezhetnek a betegségben? 46
- 31. Milyen belső szerveket érint az SLE? 46
- 32. Vannak-e laboratóriumi eltérések SLE-ben? 47
- 33. Milyen klinikai alcsoportjai vannak az SLE-nek? 48
- 34. Hogyan diagnosztizálható az SLE? 49
- 35. Gyógyítható-e az SLE? 49
- 36. Mitől függ, hogy milyen terápiát alkalmaz az orvos? 49
- 37. Hogyan kezelhető az enyhe SLE-ben szenvedő beteg? ... 50
- 38. Mi a teendő súlyosabb esetekben? 51
- 39. Vannak-e egyéb kezelési lehetőségek a szokásos gyógyszeres kezelésre nem reagáló esetekben? 53
- 40. Kell-e rendszeres laboratóriumi kontrollvizsgálat a gyógyszerek szedése mellett? 54
- 41. Vannak-e kiemelt figyelmet igénylő állapotok SLE-ben? ... 54
- 42. Végezhető-e műtéti beavatkozás SLE-ben? 55
- 43. Mit tehet a beteg a javulás érdekében, a lehető legjobb állapota eléréséhez? 56

vissza a Tartalomjegyzékhez

IV. ANTIFOSZFOLIPID SZINDRÓMA

- 44. Mi az antifoszfolipid szindróma? 59
- 45. Mikor mondjuk, hogy egy betegnek APS-e van? 60
- 46. Milyen klinikai tünetek jelentkeznek a betegség során? 60
- 47. Hogyan kezeljük APS-es beteget? 61
- 48. Hogyan kezeljük az APS-t terhesség alatt? 61
- 49. Szükséges-e laboratóriumi ellenőrzés az APS kezelése során? 62
- 50. Milyen szövődmény, mellékhatás jelentkezhet az alvadásgátló kezelés során? 63

V. SZISZTÉMÁS SZKLERÓZIS (SZKLERODERMA)

- 51. Mi a szkleroderma? 67
- 52. Kiket érint a betegség? 67
- 53. Hogyan alakulhat ki a betegség? 67
- 54. Milyen súlyos betegségről van szó, és befolyásolja-e az élet hosszát? 68
- 55. Befolyásolja-e a betegség a gyermekvállalást és a munkaképességet? 69
- 56. Hogyan kezdődik a szkleroderma? 69
- 57. Milyen belső szerveket érint a betegség? 70
- 58. Milyen típusai vannak a szklerodermának? 71
- 59. Hogyan ismerhető fel a betegség? 72
- 60. Gyógyítható-e a szisztémás szklerózis? 72
- 61. Mégis milyen kezelési lehetőségek vannak szisztémás szklerózisban? 73
- 62. Milyen immungátló kezelés alkalmazható? 74
- 63. Hogyan javítható a keringés? 75
- 64. Milyen kiemelt állapotok vannak, amelyek külön kezelést igényelnek szklerodermában? 76
- 65. Vannak-e új, biztató, egyéb kezelési lehetőségek? 77
- 66. Milyen mozgásterápia, gyógytorna, életmódváltozás segítheti a betegség javulását? 77

viSSza a Tartalomjegyzékhez

VI. KEVERT KÖTŐSZÖVETI BETEGSÉG (MCTD) ÉS ÁTFEDŐ SZINDRÓMÁK

- 67. Mi az MCTD? 81
- 68. Hogyan és kikben alakul ki a kórkép? 81
- 69. Elsősorban mely szervek érintettek? 82
- 70. Hogyan kezelhető az MCTD? 83
- 71. Mik azok az átfedő szindrómák? 83

VII. IDIOPÁTIÁS INFLAMMATORIKUS MIOPÁTIÁK

- 72. Milyen fajtái vannak az autoimmun izomgyulladásnak? 87
- 73. Hogyan alakul ki az izomgyulladás? 87
- 74. Milyen klinikai tünetek esetén gondoljunk izomgyulladásra? 88
- 75. Milyen vizsgálatokkal juthatunk diagnózishoz? 89
- 76. Milyen gyógyszerekkel kezelhető ma a miozitisz? 90
- 77. Vannak-e új, biztató, egyéb kezelési lehetőségek? 91
- 78. Milyen egyéb, nem gyógyszeres próbálkozások vannak? .. 92
- 79. Vannak-e jellemző szempontok a különböző típusú miozitiszek kezelésében? 92
- 80. Javít-e az állapotomon a torna, fizioterápia, rehabilitáció? . 94

VIII. SJÖGREN-SZINDRÓMA

- 81. Hogyan alakul ki ez a betegség? 97
- 82. Milyen jellegzetes tünetek alapján gondolhatunk Sjögren-betegségre? 97
- 83. Elegendő-e a panaszok fennállása a diagnózishoz? 98
- 84. Lehet-e egyidejűleg másik autoimmun betegségem is? ... 99
- 85. Lehet-e súlyos, életveszélyes kimenetele a betegségnek? 100
- 86. Hogyan kezeljük a mirigytüneteket? 101
- 87. Mit kell szednem, ha egyéb szerveim is betegek? 102

IX. SZISZTÉMÁS VASZKULITISZEK

- 88. Mi a szisztémás vaszkulitisz? 107
- 89. Milyen gyakori betegség a szisztémás vaszkulitisz? 107
- 90. Hogyan alakul ki ez a betegségcsoport? 108

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

91. Milyen csoportjai vannak a szisztémás vaszkulitiszeknek?	108
92. Milyen tünetekkel kezdődnek a szisztémás vaszkulitiszek?	109
93. Milyen tünetek jellemzők az egyes betegségekre?	109
94. Hogyan diagnosztizálják a vaszkulitiszeket?	111
95. Gyógyíthatók-e a vaszkulitiszek?	111
96. Milyen kezelést alkalmazunk a primer vaszkulitiszekben?	112
97. Milyen kimenetel várható a betegségben?	113
X. HASZNOS TUDNIVALÓK	
98. Magyarországon hová fordulhatok, ha autoimmun betegségem van?	117
99. Hol működnek betegklubok?	119
100. Milyen internetes honlapokat ajánlanak, ha még többet szeretnék megtudni az autoimmun betegségekről?	119

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

I. fejezet

Általános tudnivalók az autoimmun reumatológiai betegségekről

[vissza a Tartalomjegyzékhez](#)